

OPLEIDINGSVISIE BEST VOORUIT

VOORWOORD

In samenwerking met NMC Bright en de KNVB heeft een interne werkgroep nagedacht over de opzet en doelstellingen van onze jeugdafdeling. Rekening houdend met de telkens veranderende maatschappij en verwachtingen omtrent sport en bewegen is dit document bedoeld als een dynamisch plan. In eerste instantie richten wij ons hiermee op het grootste deel van onze jeugdafdeling, namelijk de welwillende ouders en nog onervaren trainers die het team van hun zoon of dochter (vaak samen met andere ouders) willen begeleiden bij training en/of wedstrijd. Dit document is bedoeld als laagdrempelig, ondersteunend geheel om de eerste stappen te zetten naar een fijne, veilige en leerzame tijd binnen de voetballijnen. Het is hiermee een aanvulling op ons technisch beleidsplan en de 4 V's.

Wij hopen dat deze opleidingsvisie een welkome handreiking mag zijn om nieuwe trainers op weg te helpen. Na ontvangst van het welkomstboekje en dit plan zal de VoetbalKaderCoach (VKC) zich spoedig voorstellen. Eenmaal per jaar organiseren wij tevens de aftrapmodule van de KNVB en we zetten de groepstrainingen in om trainers de juiste mindset te geven voor het begeleiden van een jeugdteam bij Best Vooruit.

Voor de leden die al langer bij onze club actief zijn, mag dit document een meetlat zijn om hiermee het eigen handelen te evalueren of anderen op te mogen wijzen. Ook de VKC en onze Verenigingsmanager (VM) kunnen dit plan ter ondersteuning van hun rol inzetten.

Definities

Alle spelers en trainers bij Best Vooruit zijn volwaardig lid. Trainers zijn allen in het bezit van een VOG en hebben een gedragscode getekend. Voor zowel trainers, spelers als ouders hebben we een profiel opgesteld met hierin onze verwachtingen en hun rechten. Deze zijn als bijlage toegevoegd.

Binnen de jeugd werken we vanuit het principe van gelijke kansen. We maken hierin geen onderscheid in jongens en meisjes. De werkgroep heeft het selectie- en dispensatiebeleid opnieuw tegen het licht gehouden en enkele wijzigingen hierop aangebracht.

Tot slot

Met instemming van zowel het bestuur, de TC en de jeugdcommissie is deze opleidingsvisie tot stand gekomen. Waar nodig verwijzen wij naar de beleidsdocumenten waar dit een aanvulling op is. Voor de volledigheid verwijzen we naar de website www.bestvooruit.nl waar alle onderliggende afspraken en beleid te vinden zijn.

Met sportieve groet, Werkgroep Programma Voetbalontwikkeling

Martijn Voll (trainer/ouder)

Mark Hertogs (TC)

Bart Boetzkes (VM)

Pieter van Bergen (VKC)

Nils van Lierop (Bestuurslid Voetbalzaken/ Jeugdvoorzitter)

Inhoudsopgave

De Best(s)e basis	pag. 3
Visie op talent en keepers	pag. 7
Visie op teamindelingen	pag. 8
Visie op dispensatie	pag. 9
Ontwikkeltrainers en hoofdtrainers	pag. 10
Bijlage 1: Geef me de vijf. Zo trainen wij	pag. 11
Bijlage 2: Geef me de vijf. Zo spelen wij	pag. 12
Bijlage 3: Ontwikkelkwadrant JO7/8	pag. 13
Bijlage 4: Ontwikkelkwadrant JO9/10	pag. 14
Bijlage 5: Ontwikkelkwadrant JO11/12	pag. 15
Bijlage 6: Puzzelstukjes spelersontwikkeling	pag. 16
Bijlage 7: Verwachtingen van onze trainers per leeftijdsgroep	pag. 19
Bijlage 8: De verschillende trainersprofielen	pag. 23
Bijlage 9: Verwachtingen van onze ouders per bouw	pag. 25
Bijlage 10: De verschillende ouderprofielen	pag. 26
Bijlage 11: Verwachtingen van onze spelers JO8 t/m JO12	pag. 28
Bijlage 12: De verschillende spelersprofielen	pag. 29

De Best(s)e basis

Aan deze opleidingsvisie ligt de missie en visie van Best Vooruit, zoals beschreven in het Technisch Beleidsplan, de 4 Kernwaarden (KW) en de rechten & plichten (zie website) ten grondslag. We hebben deze vertaald naar 6 basisafspraken:

1. *We zijn een echte vereniging. Respect staat altijd op één*

Iedereen is welkom bij Best Vooruit. Voetbal is een laagdrempelige, maatschappelijk breed georiënteerde sport. De grote verschillen en het werken met voornamelijk vrijwilligers vraagt van iedereen een respectvolle, open houding. We zijn samen verantwoordelijk voor een veilige sportomgeving, het sportpark en alle materialen. Het is daarbij belangrijk dat we elkaar hier ook op aan (durven) spreken. Het beleidsdocument ‘normen en waarden’ op de website is onze dynamische leidraad. We spreken verwachtingen uit naar al onze leden in zowel de gouden regels als de verwachtingen (zie bijlage). De commissie ‘Fairplay en respect’ ziet hierop toe en houdt het actueel. Zij voeren ieder jaar campagne op één van deze onderwerpen.

2. *We zijn meer dan voetbal. Samen is het oké*

Best Vooruit wil graag meer zijn dan voetbal. Om de saamhorigheid te verbreden organiseren we allerlei activiteiten, houden we groepstrainingen en wisselen we regelmatig van teamsamenstelling in de onderbouw. We hanteren een cultuur waarin we elkaar ondersteunen, zowel op als buiten het veld. Waarin teams uitstralen dat ze een eenheid zijn, ouders zich betrokken voelen en trainers gewaardeerd en geholpen. Het protocol Sociale Veiligheid op de website helpt dit te waarborgen.

3. *We voetballen met plezier en ambitie. We hebben én houden plezier en ambitie*

Voetbal is een spel om te winnen. Van zowel spelers als trainers mag worden verwacht dat zij zich hiervoor maximaal inzetten. Al vanaf de jongste jeugd rekenen we op de juiste discipline, inzet op trainingen, coachbaarheid en leren omgaan met verlies. Spelers bij wie de (meeste) puzzelstukjes (zie bijlage) op zijn plek vallen, brengen we al vanaf de JO8 in beeld. Vanaf de JO11 zijn deze de basis om te kunnen kiezen voor het spelen in de (pre) selectie binnen Best Vooruit.

Voetbal is toch vooral een hobby, waarbij wij plezier zien als hoofdreden om te beginnen en als voorwaarde om te blijven doen. Spelers en trainers die maximaal plezier ervaren, zullen zich optimaal ontwikkelen en nét dat stapje harder zetten of minder afzeggen. De coaching van zowel onze trainers als ouders zal zich dan ook grotendeels richten op de vraag of er voldoende plezier wordt beleefd en wat zij hieraan kunnen bijdragen.

4. *We doen het met elkaar. Iedereen is belangrijk hier.*

Ons fundament bestaat uit leden, ouders, vrijwilligers, scheidsrechters, trainers, sponsors en supporters. Door het opleiden, begeleiden en betrekken van iedereen zorgen we ervoor dat Best Vooruit vitaal blijft. Selectie(jeugd)spelers worden ingezet bij het organiseren van activiteiten of om te fluiten. Ouders hebben als taak om de koffiebar te draaien en te rijden bij uitwedstrijden. We stellen ons als doel om zowel autonomie, competentie als relatie te bevorderen. Hiervoor zijn enkele gouden regels opgesteld, die voor iedere persoon gelden die onze club vertegenwoordigt:

Kernwaarden

Basisafspraken 1 t/m 4 zijn onze kernwaarden. Zij zijn grotendeels gericht op de intrinsieke houding, opvoeding en motivatie van ieder individueel persoon om te voetballen. Wij willen graag aan de poort al duidelijk zijn wat we op ons sportpark van iedereen verwachten.

5. Trainingen en wedstrijden voldoen aan onze afspraken: 'Geef me de vijf'

Enerzijds willen we onze trainers veel ruimte geven om hun trainingen zelf vorm te geven en ze graag helpen deze te blijven ontwikkelen. We promoten cursussen en houden informatieve avonden. Er staan op de website en het scorebord techniekvideo's en handboeken. We sturen aan op inzet van apps als Rinus en geven het goede voorbeeld tijdens de groepstrainingen. Toch hebben we gemeend tevens enkele standaardafspraken te maken, om iedere training zowel leuk als leerzaam te kunnen laten zijn. Tijdens wedstrijden willen we uitstralen dat we strijden voor de overwinning, maar niet ten koste van alles. Om hier sturing aan te geven hebben we voor beide richtlijnen opgesteld onder de noemer: 'Geef me de 5.

<u>Trainingen</u> Zie bijlage 1	We proberen in zoveel mogelijk oefeningen de basiskenmerken van de wedstrijd te behouden. Dus doelpunten maken of juist voorkomen, spelen onder druk, op tempo, met weerstand en volgens de spelregels. Spelenderwijs leren staat voorop, waarbij spelers het getrainde en de veldafmetingen herkennen in de wedstrijd. 1
	Al tijdens de warming-up worden de ballen ingezet of een intensief tikspel gespeeld. We maken groepjes zodanig dat iedere speler zoveel mogelijk aan de bal komt. Het gaat om veel herhalingen, veel balcontacten en veel betrokkenheid, zodat spelers continu actief bezig zijn. Kleinere partijvormen, kleine veldjes en veel acties zorgen ervoor dat spelers vaker in spelsituaties komen en dus meer leren. Hoe meer prikkels spelers in een uur training krijgen, hoe groter hun motivatie én hun ontwikkeling. 2
	Trainers starten snel en wisselen vlot. Korte uitleg, even voor (laten) doen en lekker beginnen. Oefenvormen komen vaak terug en oefeningen zijn niet te kort of te lang. Door deze regelmatig te herhalen kunnen spelers zich ontwikkelen en kan de uitleg korter. De coach kan in dezelfde oefening het accent verleggen of een interventie plegen om de oefening uitdagender of juist eenvoudiger te maken. We voorkomen wachrijen door oefeningen dubbel uit te zetten, een extra weerstand toe te voegen of een voetbalechte opdracht te geven tijdens de wachttijd. 3
	De ontwikkelkwadranten zijn de leidraad voor een trainer; Wat bied ik aan en waar coach ik op? Warming-up in de onderbouw liefst met een spelletje, met het juiste taalgebruik en coachopmerkingen die zijn afgestemd op de leeftijd. Maak het niet te ingewikkeld en verwacht enkel wat ook mág op een bepaalde leeftijd. Probeer naast voetbal inhoudelijk ook de speler persoonlijk beter te leren kennen. Speel in op de niveaueverschillen in de groep, door differentiatie in taak, positie, weerstand of verwachting. 4
	Kinderen voetballen voor hun plezier en groeien het meest door succeservaringen. Geef ruimte voor eigen inbreng, spreek vertrouwen uit naar alle spelers en richt de coaching op de groei van zowel het team als het individu. Waardeer eigen keuzes en laat spelers zelf reflecteren. Door zelfvertrouwen op te bouwen en succes te laten beleven halen we op de lange termijn het meeste resultaat. 5

Wedstrijden

Zie bijlage 2

We beginnen iedere wedstrijd om deze te winnen, maar ook een verliespartij kan een leuke pot zijn geweest. Iedereen speelt in de onderbouw ongeveer evenveel en de coaching is gericht op wat goed gaat. Autonomie, competentie en relatie zijn onze basis om een iedereen intrinsiek gemotiveerd proberen te houden.

1

We gedragen ons fatsoenlijk tegenover de tegenstander, de scheidsrechter, het publiek en alle vrijwilligers. De verwachtingen van onze spelers, ouder en trainer zijn hierbij leidend.

2

We focussen ons in de onderbouw in eerste instantie op het scoren van doelpunten. Spelers wordt steeds bewuster gemaakt, dat we samen sterker staan. We motiveren elkaar om het beste uit zichzelf te halen en elkaar in woord en daad te ondersteunen.

3

We proberen door samenspel of een goede individuele actie kansen te creëren. We spelen met lef en proberen op het gehele veld een mannetje meer te hebben, zodat we altijd een afspeelmogelijkheid hebben. Trainers geven de ruimte aan spelers om te mogen dribbelen, schieten of van positie te wisselen. Doel is in deze leeftijd om tot kansen te komen en niet zozeer over te moeten spelen of vaste loopacties te moeten maken.

4

Als team houden we ons aan de gouden regels en verwachtingen vanuit Best Vooruit. Daarnaast maken we eigen afspraken over zaken als afmelden, op tijd komen, spelprincipes, samen afsluiten, enz. We spreken ook af hoe we als team op een positieve manier ermee om willen gaan als deze onvoldoende worden nageleefd.

5

6. De 'ontwikkelkwadranten' geven maximaal kans op succes (zie bijlage 3 t/m 5)

Dit zijn one-pagers met hierop per fase de belangrijkste aandachtspunten voor de coach. Ze zijn bedoeld als een samenvatting voor de trainer en ouder om snel overzicht te krijgen en houden in de aanpak en doelstellingen voor het seizoen.

Ontwikkelkansen

De basisafspraken 5 en 6 zijn onze focus op het inhoudelijk verbeteren van de opleiding. Ze worden verenigingsbreed uitgedragen richting de coaches door onze opleidingstrainers. VKC, coördinatoren, VM en het bestuurslid Voetbalzaken. Zij reflecteren en adviseren zowel trainers, spelers als ouders. Dit alles vanuit een open houding, waarbij het draait om inzicht i.p.v. controle. We hanteren hierbij het principe van 'laten inzien, zonder afzien'.

Visie op talent en keepers

Binnen Best Vooruit zien we t/m de JO12 iemand als een talent als het voorloopt op de ontwikkelkwadranten van zijn of haar leeftijdscategorie. In de jongste jeugd wordt deze nog sterk beïnvloed door fysieke en mentale verschillen en de grote verschillen in verkregen trainingsarbeid. Talent is op jonge leeftijd nog niet echt te voorspellen vandaar dat we de term 'voorloper' gebruiken. Vanaf JO13 kunnen spelers en hun ouders bewust kiezen voor het willen spelen in een selectie, met de daarbij behorende verwachtingen. In de jaren daarvoor worden alle spelers voldoende gevolgd, zodat er een breedgedragen oordeel over spelers gegeven kan worden.

De selectietrainers vanaf JO13 hebben veel autonomie om onze talenten verder te laten ontwikkelen. In samenwerking met de TC, maar vooral door onderling overleg stemmen zij zaken als speelstijl, teamafspraken en spelprincipes met elkaar af. Deze opleidingsvisie richt zich niet op deze afdeling, al verwachten wij ook van hen de Best(s)e basis.

Best Vooruit heeft zich als hoofddoel gesteld om zo veel mogelijk eigen jeugdspelers door te laten stromen naar het eerste. Dat eerste heeft de ambitie om op het niveau 4^e divisie te kunnen spelen. Hiervoor willen wij met de selectieteams graag zo hoog mogelijk spelen. In de jongste jeugd willen we juist zoveel mogelijk spelers een goede basis bieden om hun eigen talent maximaal te kunnen ontwikkelen.

Hiervoor maken we vanaf de JO11 een preselectiegroep en vanaf JO13 onderscheid in selectieteams en recreatieve teams. Vanaf JO19-1 gaat presteren een steeds grotere rol spelen. Er is bewust gekozen om geen Hoofd Jeugd Opleiding (HJO) aan te stellen, maar te kiezen voor een Verenigingsmanager (VM) en een Voetbal Kader Coach (VKC). Zij ondersteunen met name de niet-selectieteams in zowel praktische zaken als op voetbaltechnisch gebied. Daarbij geholpen door de commissie Fairplay en respect.

Keepers

In de jongste jeugd zien we graag dat teams nog geen vaste keeper hebben. Zo kan iedereen ervaren of ze deze positie leuk vinden en leren onze toekomstige keepers comfortabel aan de bal te worden. Vanaf de JO11 gaan we steeds meer werken naar vaste keepers. De keepers van de preselectiegroep en later de selectieteams krijgen aparte keeperstraining. De keeperstrainer volgt hen in de ontwikkeling en geeft de selectietrainers zijn of haar voorkeur aan. Binnen Best Vooruit vinden we het belangrijk dat de keeper zoveel mogelijk de voetballende oplossing zoekt, ver van de eigen goal af durft te komen en een coachende rol op zich durft te nemen.

Visie op teamindelingen

Binnen Best Vooruit kan vanaf de leeftijd van 4 jaar aangemeld worden. Zij maken dan op woensdagmiddag kennis met het spelletje. In de JO7 wordt voor het eerst ook tegen andere clubs gespeeld. We stellen ons voor de onderbouw als doel om gevarieerde weerstand te creëren en te leren van en met elkaar. Hiervoor is het belangrijk dat alle spelers evenveel speeltijd krijgen, op wisselende posities spelen en in verschillende samenstellingen spelen, danwel trainen. Trainers wordt gevraagd om hun talenten extra opdrachten of verantwoordelijkheden te geven of juist op een bepaalde positie zich verder te kunnen ontwikkelen.

JO7/ 8 De ik-fase: Dribbelen en schieten als focuspunt

In deze lichting ontstaan de eerste teams die zowel samen trainen als wedstrijden spelen in een competitie. De teams worden hoofdzakelijk ingedeeld op basis van postcode, vriendjes en ouders die training willen geven. De coördinator kan hiervan eventueel afwijken en de groep wordt tijdens het seizoen vaak aangevuld met nieuwe leden die later instromen. We proberen nieuwe leden zoveel mogelijk ook op zaterdag te laten spelen. Zie het technisch beleidsplan voor de afspraken hieromtrent. Tevens trainen we met deze leeftijdsgroep regelmatig in de zaal, waarbij andere sporten aangeboden worden om te leren samenwerken, omgaan met winst/ verlies en de brede motoriek.

De JO8 heeft iedere maandag groepstraining. Om de week worden deze verzorgd door onze opleidingstrainers i.s.m. de VKC. De gehele JO8, behalve het team dat die week zaaltraining heeft is aanwezig. De eerste periode is deze gericht op het opleiden van de trainers en blijft het team in dezelfde samenstelling. De 2e periode wisselen de spelers juist onderling. Hiermee dragen we bij aan het verenigingsgevoel en ontstaat er meer begrip en mogelijkheden voor spelers die behoefte hebben aan een specifieke aanpak.

JO9/JO10: De jij+ik-fase: passen en aannemen als focuspunt

In deze lichting starten we in de basis met dezelfde teams. Nu de focus verplaatst richting de wij (JO11/12), gaan we halverwege het seizoen de groep verdelen, volgens het principe: 'Niet selecteren, maar halveren'. We splitsen hierbij de groep globaal in tweeën.

Team rood vormt de JO9-1 t/m 3, team zwart de overige teams. Om te komen tot een breed gedragen keuze, zullen deze teams gevormd worden in overleg met de huidige trainers, de opleidingstrainers onderbouw en een onafhankelijke groep deskundigen. In de bijlage 'Puzzelstukjes spelersontwikkeling' staat de werkwijze beschreven. In ieder team zitten meerdere spelers uit het oude team en zijn zoveel mogelijk geboortemaanden vertegenwoordigd.

Het verdelen van de spelers in twee groepen is erop gericht dat zowel trainers als ouders worden uitgedaagd om binnen een groep optimaal te kunnen ontwikkelen. Door wisselende weerstand, een andere rol en/of positie in het team, meer gelijkgestemden en een frisse start bij een andere trainer kunnen we maximaal inspelen op ieders plezier en ambitie.

JO9-zwart en JO9-rood hebben om de 4 weken op maandag een groepstraining van onze opleidingstrainers. Alle spelers worden continu gemonitord, waarbij er per fase kan worden gewisseld van team. Dit gaat altijd in overleg met trainers en ouders, waarbij het spelplezier, de ontwikkelbehoefte en de ambitie van de speler leidend is.

In de JO10 worden de maandelijkse groepstrainingen vervangen door mix-wedstrijdjes die ook eens per maand worden georganiseerd. Hierin meten alle spelers zich ten opzichte van elkaar in een mini-competitie.

JO11/12: De wij-fase: Samen kansen creëren en doelpunten voorkomen als focuspunt.

In deze lichting wordt een groep samengesteld van ongeveer 20 spelers die in hun ontwikkeling op dat moment het verst zijn. Deze preselectie groep wordt samengesteld door de huidige trainers, met wederom de inbreng van de ervaren groep deskundigen. Zij vormen op zaterdag uit praktische overwegingen een JO11-1 en 2. Zij trainen echter als geheel onder leiding van een door BV aangestelde hoofdtrainer. Die heeft de taak om twee gelijkwaardige teams samen te stellen en deze tijdens het seizoen ook gelijkwaardig te houden. Na iedere fase kunnen hiervoor wisselingen in de teamsamenstelling plaatsvinden. We benadrukken dat dit nog geen selectieteams zijn, zoals beschreven in het technisch beleidsplan. De hoofdtrainer geeft meermaals per jaar een training voor de overige teams, waarmee voldoende zicht blijft op alle spelers.

JO13-JO19

In deze lichtingen werken we vanuit het selectiebeleid. Ieder lid van BV mag aangeven hiertoe kans te willen maken. De hoofdtrainer van de betreffende lichting is hiervoor verantwoordelijk i.s.m. de TC. Hierbij dient het selectiebeleid uit het Technisch Beleidsplan als leidraad. Spelers die aangeven ook voor de selectie in aanmerking te willen komen, worden via hun trainer aangemeld voor proeftrainingen bij de selectie in september en maart. Daarnaast wordt de selectiecommissie ingeschakeld om meerdere wedstrijden en trainingen van het eigen team te bekijken. De overige teams krijgen steeds meer de ruimte om vriendenteams te vormen.

Visie op dispensatie

We volgen hierin het door de KNVB opgestelde beleid, maar proberen zoveel mogelijk spelers in hun eigen leeftijdscategorie te laten spelen. Dit betekent dat we talentvolle spelers of fysiek sterke spelers bij voorkeur binnen de eigen lichting zich verder laten ontwikkelen. Wij zien voldoende mogelijkheden om deze spelers op andere manieren uit te blijven dagen. Zij kunnen wel deelnemen aan groepstrainingen of teamtrainingen van een hogere leeftijd. Andersom kunnen spelers die nog wat achterblijven in hun emotionele of fysieke groei op aanvraag meetrainen met een jongere lichting. Vanaf de JO10 mogen meiden in een gemengd team regulier een jaar ouder zijn, dat bekijken we per situatie.

Enkel spelers die mentaal of fysiek ongewenst ver van het gemiddelde afstaan, krijgen dispensatie. De coördinator (i.s.m. TC) heeft hierin de eindverantwoordelijkheid. Mochten er kwantitatieve redenen zijn om spelers niet in de eigen leeftijdscategorie te kunnen laten spelen, dan kijken we voornamelijk naar de spelers uit december en januari.

Ontwikkeltrainers en hoofdtrainers

Vanaf de JO13 spreken we binnen Best Vooruit over selectietrainers. Zij worden aangesteld door de TC, i.o.m. het bestuurslid Voetbalzaken. Zij dragen het selectiebeleid uit en geven hier hun inbreng aan. In de onderbouw worden door de vereniging de volgende onafhankelijke trainers aangesteld:

Ontwikkeltrainers.

Deze ervaren trainers geven eenmaal per week een groepstraining voor in ieder geval alle teams in de JO8 en JO9. Zij zijn hiermee een goed voorbeeld en inspiratie voor de teamtrainers. Vanuit de opleidingsvisie worden oefeningen uitgezet, die trainers direct in kunnen zetten bij de eigen trainingen. Deze trainers krijgen een breed inzicht in de vorderingen van alle spelers en geven hiermee de eerste opzet voor het halveren in de JO9. Daarnaast zijn zij beschikbaar om trainers met een hulpvraag i.o.m. onze VoetbalKaderCoach te ondersteunen op aanvraag.

Hoofdtrainers

De pre selectieteams JO11-1+2 en Jo12 1+2 hebben beiden één hoofdtrainer. Deze staat boven de 2 teams met hun eigen teamtrainer(s) en is bij grote voorkeur geen directe familie van spelers. Daarnaast heeft hij of zij trainerspapieren of bewezen ervaring. De selectieteams hebben allemaal een trainer die minimaal in het bezit is van een VC1-diploma of bereid zijn om deze op korte termijn te gaan behalen. Naast het begeleiden van het eigen team hebben deze trainers regelmatig met elkaar overleg over de brede opleiding binnen BV. Tevens hebben zij de taak om ook de andere teams binnen hun leeftijdsgroep in beeld te hebben. Dit kan door te gaan kijken, in gesprek te blijven met de trainers of om trainingen te geven aan deze teams.

Daar waar deze opleidingsvisie niet in voorziet, beslist het bestuurslid Voetbalzaken. De opleidingsvisie wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Bij de overgang van JO7 naar JO8 volgt jaarlijks een presentatie voor zowel trainers als ouders over hetgeen zij kunnen verwachten de komende jaren.

GEEF ME DE 5!

Best Vooruit ZO SPELEN WIJ

voorbereid

- 1 PLEZIER STAAT VOOROP**
- 2 MET RESPECT VOOR ALLE BETROKKENEN**
- 3 SAMEN SPELEN OM TE WINNEN**
- 4 EIGEN KEUZES MOGEN MAKEN**
- 5 AFSPRAKEN NAKOMEN**

IK-FASE

JO7/8

**Voetbalontwikkeling
PER CATEGORIE**

**LEEFTIJD
KENMERKEN**

- ZIJN SPEELS
- KORTE CONCENTRATIEBOOG
- ZEER OP ZICHZELF GERICHT
- GEDRAG WORDT GESTUURD DOOR EMOTIES
- COÖRDINATIE IS IN ONTWIKKELING
- WEINIG KRACHT
- WEINIG UITHOUDINGSVERMOGEN, MAAR HERSTELLEN SNEL

VERSCHILLEN TUSSEN SPELERS ZIJN NOG GROOT. LET OP EEN GOEDE BASISTECHNIEK EN LEER STEEDS SNELLER HANDELEN

**'LEREN BAAS WORDEN
OVER DE BAL'**

- BINNENKANT + BUITENKANT VOET
- DRIBBELEN
- KAP
- DRAAIEN
- ZIJWAARTS
- ONDER VOETZOOI
- VOORUIT EN ACHTERUIT
- ZIJWAARTS
- PASSEN
- TRAPPEN
- MEENEMEN

**TRAINER / COACH
FOCUS VOORAL OP**

**SPELVORMEN OM INDIVIDUEEL VEEL BALCONTACT TE
HEBBEN MET FOCUS OP BALBEHANDELING**

- STIMULEER HET MAKEN VAN ACTIES
- VEEL AANDACHT VOOR SPELREGELS EN SPORTIVITEIT
- HELP SPELERS MET DE VOETBALUITRUSTING
- DOE VEEL VOOR
- STEL VRAGEN EN ZEG NIET TE VEEL VOOR

WEDSTRIJD IS EEN GELEGENHEID OM VOETBALTECHNISCHE HANDELINGEN UIT TE VOEREN, WAARBIJ HET GAAT OM SCOREN EN PLEZIER MAKEN

**OPBOUW
ONTWIKKELDOELEN**

VERDEDIGEN (DOELPUNTEN VOORKOMEN)
VERSTOREN VAN OPBOUW
VOLGEN EN INGRIJPEN
BAL TERUWINNEN NA BALVERLIES

AANVALLEN (CREËEREN VAN KANSSEN)
AANVAL OPZETTEN
TEGENSTANDER UITSPIELEN
RUIMTE MAKEN VOOR EEN SCHOT

- Dribbelen en schieten

J09/10

Voetbalontwikkeling
PER CATEGORIE

LEEFTIJDs KENMERKEN

- ZIJN SNEL AFGELEID EN SPEELS
- BEGINNEN WAT VERSCHILLEN OP TE MERKEN
- GEDRAG IS VERANDERLIJK DOOR EMOTIES EN ONTWIKKELFASES
- COÖRDINATIE ONTWIKKELT ZICH VERDER, STIMULEER DIT MET NIET VOETBALVORMEN.
- HEBBEN EEN KLEIN BLIKVELD, WEINIG OMGEVINGSBEWUSTZIJN

TECHNIEK EN MOTORIEK VERBETEREN MET
WEERSTAND EN HOGERE SNELHEID

'LEREN DOELGERICHT HANDELEN MET BAL'

- **BINNENKANT + BUITENKANT VOET**
KAP: FOPSTOP, OVERSTAP, LOCOMOTIEF
WEGDRAAIEN: BINNENDRAAI, V, DE HAAK
- **SNEL VOETENWERK**
TIK-TAK (MET OVERSTAP), TOL, DRAAI,
ZIJWAARTS LOPEND MET BINNEN-BUITENKANT
VOET EN VOETZOL MEENEMEN.
- **PASSEERBEWEGINGEN**
ZIJSTAP, SCHAAR, FLITS, SLEEP, SCHIJKAP
- **PASSEN: KORTE AFSTAND**
- **TRAPPEN: WREEF, DROPKICK, LANGE BAL**
- **AAN- EN MEENEMEN: WREEF, DIJBEEN, BORST**

FOCUS VOORAL OP

SPELVORMEN OM DOELGERICHT OP TECHNIEK TE
TRAINEN, INDIVIDUEEL EN IN TEAMVERBAND

- ONTWIKKEL TWEEBENIGHEID
- BEGINNENDE AANDACHT VOOR VELDPOSITIES
- KAPBEWEGINGEN KIEZEN EN TOEPASSEN
- VEEL AANDACHT VOOR EEN GOEDE BALAANNAME
- LEREN PASSEN EN SCHIETEN OP HET JUISTE MOMENT, IN DE JUISTE RICHTING, MET DE JUISTE SNELHEID.

WEDSTRIJD IS EEN GELEGENHEID OM MET ELKAAR HET
SPEL TE LEREN SPELEN. HET PLEZIER STAAT CENTRAAL.

ONTWIKKELDOELEN

- **VERDEDIGEN (DOELPUNTEN VOORKOMEN)**
BAL EN TEGENSTANDER IN ZICHT HOUDEN
TEGENSTANDER MEELOPEN, VOLGEN OF STOREN
DUELS. LICHAAN GEBRUIKEN EN BALANS HOUDEN
MANDEKKING
NAAR ZIJLIJN DWINGEN
- **AANVALLEN (CREËREN VAN KANSEN)**
HERKENNEN 1:1-SITUATIE
KIEZEN PASSERBEWEGING, WEGDRAAIEN OF KAPPEN
JUISTE MOMENTEN KIEZEN
SNELHEID VAN DE UITVOERING

- Passen en aannemen

WIJ-FASE

JO11/12

Voetbalontwikkeling
PER CATEGORIE

LEEFTIJD KENMERKEN

- WORDT BEWUSTER VAN EIGEN NIVEAU IN VERGELIJKING MET DAT VAN EEN ANDER
- KARAKTER WORDT ZICHTBAARDER
- VOOR SOMMIGE SPELERS WORDT COMPETITIE HEEL BELANGRIJK.
- COÖRDINATIE WORDT BETER EN AANSTURING DAARVAN WORDT BEWUSTER
- TEAMDENKEN IS IN ONTWIKKELING
- UITLEG IN EENVOUDIGE TAAL EN VOORDOEN NOG STEEDS NODIG.

TECHNIEK, MOTORIEK EN TWEEBENIGHEID KUNNEN IN DEZE FASE WORDEN GEPERFECTIEERD EN HANDELINGSSNELHEID VERGROOT.

'LEREN DOELGERICHT SAMENSPLEN'

- BINNENKANT + BUITENKANT VOET
DRIBBELEN
KAP: FOPSTOP, OVERSTAP, LOCOMOTIEF
WEGDRAAIEN: BINNENDRAAI, V, DE HAAK
- SNEL VOETENWERK
TIK-TAK (MET OVERSTAP), TOL, DRAAI,
VOETZOO (VOOR+ACHTERUITROLLEN+DUWEN)
- PASSEERBEWEGINGEN
ZIJSTAP, SCHAAR, FLITS, SLEEP, SCHIJKAP
- PASEN: KORTE AFSTAND
- TRAPPEN: WREEF, DROPKICK, LANGE BAL
- AAN- EN MEENEMEN: WREEF, DIJBEEN, BORST

Best Vooruit

FOCUS VOORAL OP

SPELVORMEN OM DOELGERICHT OP TECHNIEK EN TACTIEK TE TRAINEN, INDIVIDUEEL EN IN TEAMVERBAND

- AANDACHT VOOR OMGAAN MET RUIMTES OP HET GROTERE VELD VANUIT ALLE POSITIES
- VERBETEREN POSITIESPEL EN POSITIE KIEZEN
- VEEL AANDACHT VOOR SAMENWERKING EN COMMUNICATIE. JUISTE MOMENTEN LEREN KIEZEN.
- HELP SPELERS ONTDEKKEN EN INDIVIDUEEL ONTWIKKELLEN.

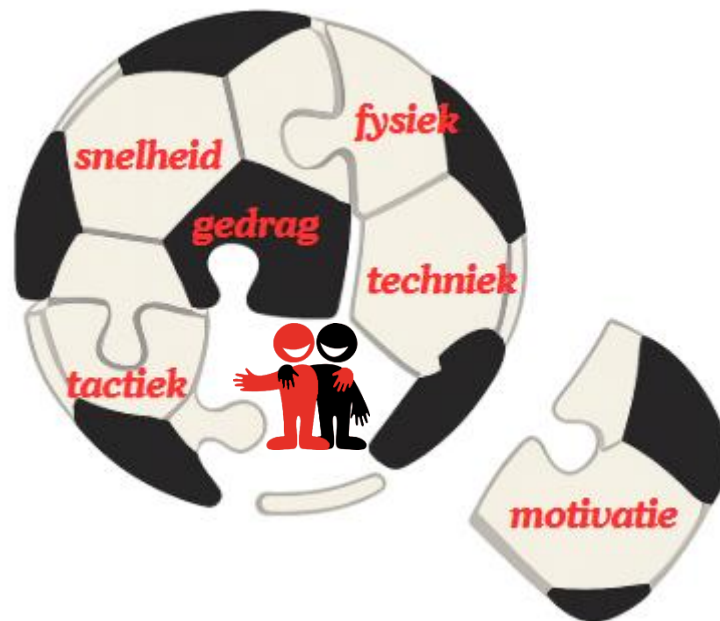
WEDSTRIJD IS DE KANS OM JEZELF TE METEN EN TE DEFENEN MET LEERDOELLEN. RESULTAAT IS NIET LEIEND.

ONTWIKKELDOELLEN

- VERDEDIGEN (DOELPUNTEN VOORKOMEN)
DUELS SPELEN
ONDERLING COMMUNICEREN
TACKLE/SLIDING TOEPASSEN
VOORUIT VERDEDIGEN
POSITIE KIEZEN
LINIES OP KORTE AFSTAND HOUDEN
- AANVALLEN (CREËREN VAN KANSEN)
UITSPLEN 1:1
VERSCHILLENDE AFSPEELMOGELIJKHEDEN CREËREN
JUISTE KEUZES PASEN, LANGE EN KORTE AFSTAND
HOGE SNELHEID HANTEREN

— Samen kansen creëren en
doelpunten voorkomen

Bijlage 6: Puzzelstukjes voetbalontwikkeling

Vanuit onze 4^e kernwaarde: 'We doen het met elkaar, iedereen is belangrijk hier', willen wij graag voor zoveel mogelijk spelers op ieder niveau een passende plek bieden. In de jongste jeugd zijn kinderen enkel op zichzelf gericht en is overspelen nog niet belangrijk. In de JO8 ligt de focus nog voornamelijk op dribbelen en schieten. In de JO9 wordt naast 'ik' ook 'jij' steeds belangrijker. Het spelen met anderen vraagt van spelers (maar ook hun ouders en trainers), dat zij goed om weten te gaan met de verschillen op alle bovenstaande puzzelstukjes.

Omdat spelers zich nu eenmaal grillig ontwikkelen, kunnen de verschillen soms in korte tijd flink uiteen gaan lopen. Daarnaast kan een speler uitblinken in het ene puzzelstukje, terwijl een ander nog veel aandacht vraagt. Geen enkel probleem, want het zegt nog weinig over de toekomst. Toch kan dat persoonlijk lastig zijn voor een speler of zijn teamgenoten en kan het soms helpend zijn om (een tijdje) in een andere situatie terecht te komen. Hiervoor achten wij het noodzakelijk dat spelers regelmatig van teamsamenstelling wisselen. Dat doen we al bij de mini's en vanaf de JO8 tijdens de groepstrainingen. Daarnaast maken we halverwege de JO9 en bij de start van de JO11 nieuwe teams. Op welke wijze staat hieronder beschreven:

Niet selecteren, maar halveren

Halverwege de JO9 verdelen we alle spelers in twee groepen: Rood en zwart. Hiermee komen we tegemoet aan de verschillen in zowel voetbalontwikkeling als beleving. Vanuit de gedachte dat gelijkgestemden elkaars spelplezier maximaal vergroten en nieuwe teams ook iedereen nieuwe ontwikkelkansen bieden. Wij sluiten aan bij de visie op opleiden, zoals door de KNVB geformuleerd in het project '[gelijke kansen en gemengd voetbal](#)'. Deze eerste verdeling is dan ook zeker niet bedoeld om spelers uit te sluiten voor een toekomstige plek in de selectie. Zie verder onze visie op talent en teamindelingen in de opleidingsvisie

Bij het beoordelen of een speler op de juiste plaats zit in de rode groep zijn de volgende criteria bovenliggend:

1. Motivatie: De wil om iedere dag beter te worden en hier ook iets voor over te hebben. Spelers die, hoe goed zij ook kunnen voetballen, niet beschikken over de juiste motivatie, zullen het maximale nooit bereiken.
2. Voetbalkwaliteiten.
Belangrijk is om deze aspecten te beoordelen op basis van wat in de betreffende leeftijdsfase mag worden verwacht. Hiervoor zijn de ontwikkelkwadranten leidend.
 - Techniek: Basistechnieken zijn o.a. trappen en passen, dribbelen en drijven en het aan- en meenemen van de bal. De omstandigheden, bijv. weerstanden, waaronder deze worden uitgevoerd zijn hierop van grote invloed.
 - Tactiek: de wijze van handelen om een bepaald doel te bereiken. Wordt begrepen welke acties juist wel of juist niet ondernomen moeten worden? Het inzicht in het voetbalspel is hiervoor van essentieel belang. De uitvoering binnen de hoofdmomenten van het voetbal; balbezit, balbezit tegenstander en de omschakeling van deze situaties zijn hier van belang.
 - Snelheid: de snelheid in handelen, omschakelen, passen, schieten, etc. zijn de belangrijke handelingen die alles over een speler vertellen. Snelheid is buiten de trainingsarbeid mede afhankelijk van de aanleg, bouw en coördinatie van het lichaam.
 - Fysiek: Dit zijn o.a. lichaamsbouw en coördinatie. Ook duelkracht en atletisch vermogen spelen mee. Daarnaast houden we rekening met de geboortemaand van de speler. Op jonge leeftijd zijn deze nog van erg grote invloed.
3. Gedrag: Buiten het omgaan met teleurstellingen verlies, wisselspeler etc.- en het accepteren van eventuele foutieve beslissingen, zijn aspecten als inzet en instelling t.o.v. medespelers, tegenstanders, leiders, trainers en scheidsrechter van belang. Eventuele onsportiviteit van de tegenstander is nooit een reden om zelf onsportief te zijn. Ben je een teamspeler en coach je jouw medespelers positief? In de JO9 is dit nog zo vroeg in de ontwikkeling, dat we deze nog enigszins los zien van de rest.

We beseffen ons terdege dat ook halveren een vorm van selecteren is. Waarbij we niemand willen uitsluiten, maar wel keuzes zullen moeten maken. Het is voldoende wetenschappelijk onderbouwd, dat talent op deze leeftijd onmogelijk als feit kan worden beschouwd. Dat spelers ook in een latere fase tot stilstand kunnen komen en sommigen nu eenmaal al veel meer trainingsarbeid en coaching hebben gehad. Tot aan de selectie (vanaf JO13) kan er na iedere fase gewisseld worden van team. Zowel binnen de groep (zwart of rood) als daarbuiten. Dit gaat altijd in overleg met de ouders, bij grote voorkeur samen met hun zoon of dochter.

Totstandkoming teams rood en zwart (JO9)

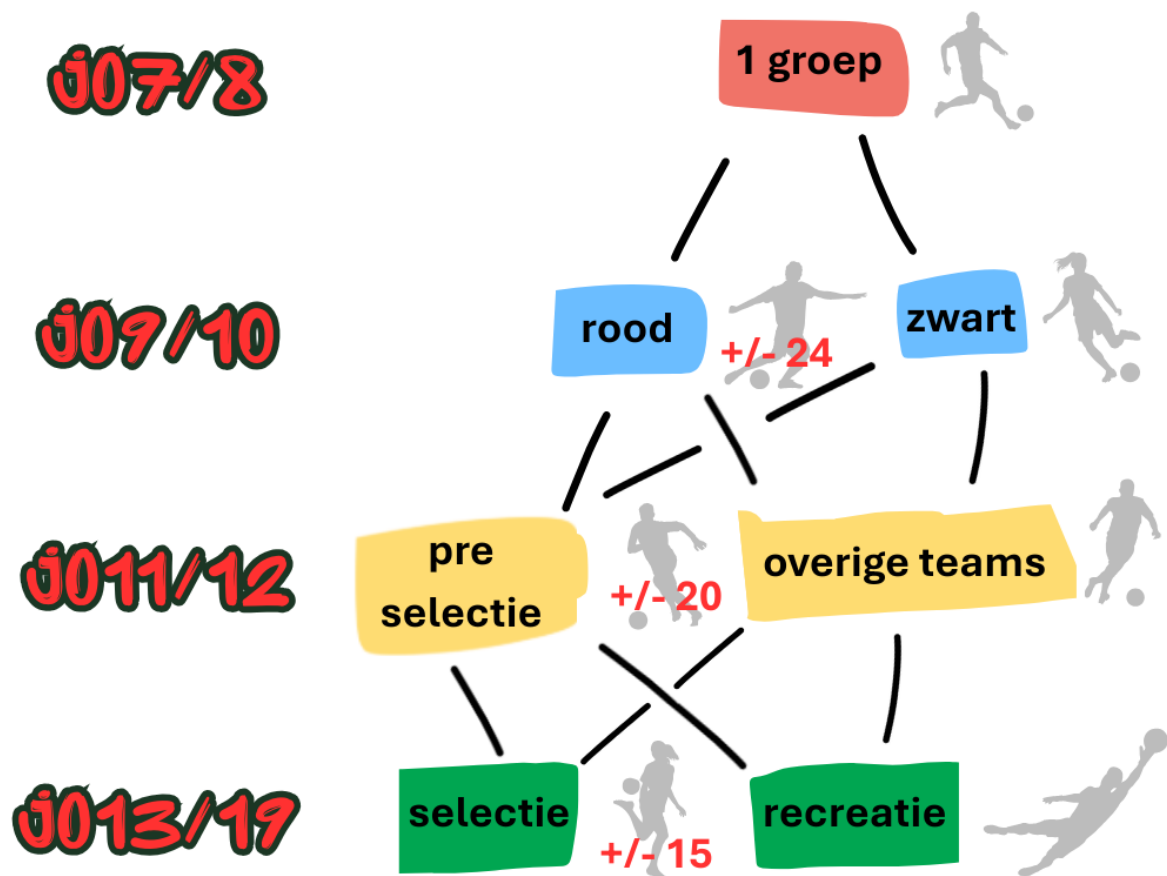
Na fase 1 in de JO9 maken de opleidingstrainers (zie hun rol in de opleidingsvisie) een eerste opzet van ongeveer 24 spelers waarmee zij de teams 1 t/m 3 zouden vormen. Zij leggen deze voor aan de teamtrainers van de JO9. De spelers waarover nog geen duidelijkheid bestaat worden voorgelegd aan de groep deskundigen. Zij hebben een ontwikkelformulier samengesteld, waarmee ze de spelers kunnen beoordelen. Deze worden door meerdere, onafhankelijke deskundigen los van elkaar ingevuld. Uiteindelijk beslissen

de huidige trainers, samen met de coördinator hoe de groep wordt verdeeld en hoe vervolgens de teams weer worden ingedeeld. Er wordt daarbij rekening gehouden met vriendjes, teamgenoten, de geboortemaanden en een eerlijke verdeling van de puzzelstukjes over alle teams.

Totstandkoming preselectiegroep (JO11)

In de JO11 wordt de stap gemaakt van 6 naar 8 spelers tussen de lijnen. Dat vraagt om meer spelers per team en vaak een team minder in totaal. De rode groep die in de laatste fase van de JO10 uit ongeveer 24 spelers bestaat vormt de basis voor de preselectiegroep van ongeveer 20 spelers. In een gezamenlijk overleg met alle teams en de coördinator wordt aan de zwarte groep gevraagd, welke spelers hier ook voor in aanmerking zouden kunnen komen. Met dit lijstje wordt de groep deskundigen wederom gevraagd om meerdere beoordelingsformulieren in te vullen voor de groep waaruit nog keuzes gemaakt dienen te worden. De oude opleidingstrainers kunnen ook deel uitmaken van die groep deskundigen. Uiteindelijk kiezen wederom de huidige trainers, i.o.m. de coördinator en onder dezelfde indelingsvoorwaarden.

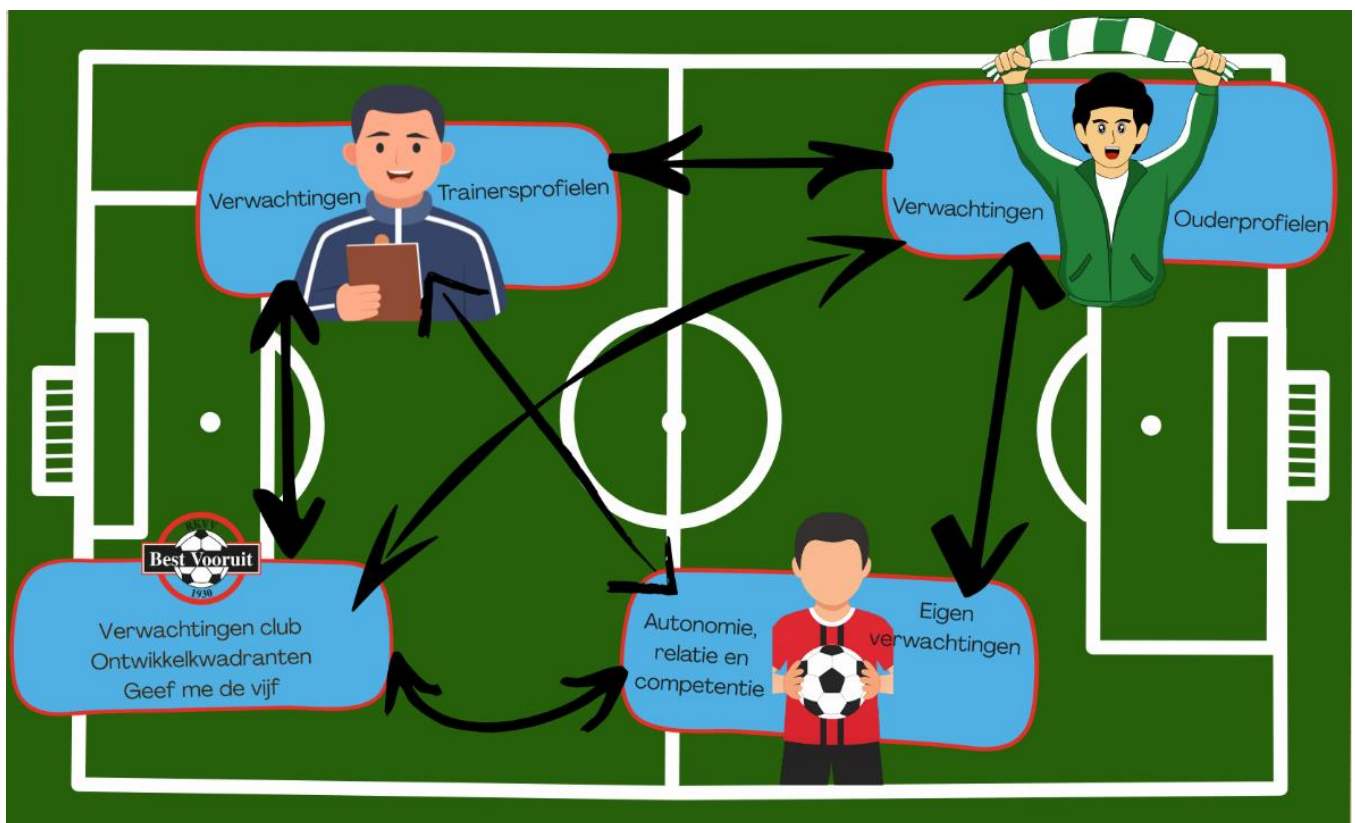
Aangezien de keuzes die worden gemaakt door een brede groep mensen plaatsvindt en wij nog geen definitieve selecties vormen, is er geen mogelijkheid om tegen deze indelingen bezwaar te maken. Spelers en hun ouders mogen t.a.t. uitleg vragen aan het bestuurslid Voetbalzaken.

Bijlage 7: Verwachtingen van onze trainers per leeftijdsgroep

Daar waar de ontwikkelkwadranten een totaaloverzicht bieden voor trainers en ouders, zoomen we in deze bijlage verder in op de rol van de trainer. Opdat zowel zij als de ouders en in enige mate de spelers zich goed voor kunnen bereiden. Dat eenieder van hen het aan kan geven, als de praktijk niet overeenkomt met deze verwachtingen. Club, spelers, trainers en ouders zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben elkaar nodig om het voor iedereen fijn te houden.

Aangezien iedere trainer, ouder en speler dicht bij zichzelf mag blijven, zijn voor iedere rol tevens enkele toegestane en veelvoorkomende profielen opgesteld in een aparte bijlage.

Eén basis, per leeftijd een stap erbij

✓ Basis – geldt voor alle trainers (JO7 t/m JO12)

- Coach in de wedstrijd wat je tijdens trainingen traint.
- Laat spelers eigen keuzes maken (leren = proberen).
- Complimenteer op gedrag en intentie, niet alleen op resultaat.
- Wees bewust van non-verbaal gedrag en verbale uitingen (jij zet de toon).
- Veel balcontacten, weinig wachten, korte uitleg ('praatje-plaatje-daadje').
- Positieroulatie (incl. keeper) is een basisprincipe: trainers vinden het leuk om spelers (ook keepers) verschillende posities te laten ervaren om betere voetballers te maken en kwaliteiten te ontdekken.

Opbouwprincipe: JO8 = JO7 + ... | JO9 = JO7 + JO8 + ... | ... | JO12 = alles + verdieping

Trainer JO7

(= Basis)

Rol van de trainer:

- ® Creëert veiligheid, plezier en structuur
- ® Is begeleider en voorbeeld
- ® Laat kinderen spelenderwijs ontdekken

◆ Kinderen leren vooral door doen en ervaren, niet door uitleg.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ Spelletjes en kleine partijvormen
- ☒ Kinderen zien durven proberen
- ☒ Enthousiasme, energie en lachen op het veld

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Iedereen doet mee en voelt zich veilig
- ☒ Veel balcontacten, weinig stilstaan
- ☒ Positieve aandacht voor ieder kind

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Korte uitleg → snel spelen
- ☒ Complimenten op lef, inzet en plezier
- ☒ Iedereen ongeveer evenveel speeltijd

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Corrigeren op techniek ('het moet zó')
- ☐ Posities vastleggen
- ☐ Uitslagen belangrijk maken

Trainer JO8

(= JO7 + individuele actie & balvaardigheid)

Rol van de trainer

- ® Stimuleert baas worden over de bal
- ® Maakt ruimte voor 1-tegen-1 acties
- ® Vergroot lef en zelfvertrouwen

◆ Succeservaringen (durven en proberen) zijn brandstof voor ontwikkeling.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ 1v1's, dribbels, schijnbewegingen
- ☒ Veel doelpogingen en goals
- ☒ Creativiteit ('probeer maar!')

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Veel herhaling in speelse vormen
- ☒ Iedereen durft een actie te maken

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Acties aanmoedigen
- ☒ Coaching vooral op intentie
- ☒ Spelvormen waarin iedereen vaak aan de bal komt
- ☒ Regelmatig wisselen van posities (incl. keeper) zodat kinderen breed ontwikkelen

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Overspelen afdwingen 'omdat het moet'
- ☐ Spelers vergelijken
- ☐ Resultaat/klasse als hoofdzaak

Trainer JO9

(= JO7 + JO8 + keuzes maken & eerste samenspel)

Rol van de trainer

- ° Begeleidt de stap van ik → wij
- ° Houdt plezier leidend
- ° Leert kinderen keuzes maken (passen/dribbelen/schieten)

◆ Spelers gaan meer zien, maar hebben nog eenvoudige, positieve coaching nodig.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ Samen aanvallen en kansen creëren
- ☒ Kinderen die elkaar helpen
- ☒ Keuzes zien ontstaan in spel (niet op commando)

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Keuzevrijheid en spelplezier
- ☒ Respect en sportiviteit
- ☒ Elkaar leren vinden (basis samenspel)

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Vragen stellen
- ☒ Rouleren (geen vaste posities)
- ☒ Complimenten op keuze, lef en samenwerken

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Lange uitleg of veel stilleggen
- ☐ Coaching roepen tijdens acties ('nu passen!')

Trainer JO10

(= JO7 + JO8 + JO9 + samen doelgericht spelen & eenvoudige basistaken)

Rol van de trainer

- ° Helpt spelers samen doelgericht spelen
- ° Introduceert eenvoudige basistaken binnen aanval/verdediging/omschakelen

◆ Spelers worden bewuster: dit is hét moment om inzicht en samenwerking te laten groeien.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ Samen oplossingen vinden
- ☒ Spelers die elkaar coachen
- ☒ Overtal/ondertal (2v1) en kleine positiespellen

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Keuzes onder lichte druk
- ☒ Communicatie (simpel en positief)
- ☒ Samen verdedigen én samen aanvallen

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Coach in wedstrijd wat je traint
- ☒ Laat spelers eigen keuzes maken
- ☒ Complimenteer gedrag (vrijlopen, helpen, omschakelen)
- ☒ Bewust non-verbaal gedrag (rust = rust in het team)
- ☒ Positiewisselingen helpen begrip van basistaken: spelers ervaren aanval én verdediging vanuit verschillende posities (incl. keeper).

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Alles voorkauwen of sturen op 'één juiste oplossing'
- ☐ Overcoachen tijdens wedstrijden
- ☐ Resultaat boven ontwikkeling zetten

Trainer JO11

(= JO7 t/m JO10 + wedstrijdintelligentie & afstemmen in het team)

Rol van de trainer

- ° Vergroot wedstrijdintelligentie
- ° Basistaken afstemmen binnen het team
- ° Begeleidt verschillen in ontwikkeling (tempo, fysiek, zelfvertrouwen)

◆ Ontwikkeling is grillig: vergelijken werkt niet, uitdagen wél.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ Teamontwikkeling (samen beter worden)
- ☒ Verantwoordelijkheid leren pakken
- ☒ Spelprincipes herkennen (breedte/diepte/druk)

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Coachbaarheid en leerhouding
- ☒ Winst/verlies als leermoment
- ☒ Teamafspraken (simpel, haalbaar, consequent)

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Reflectie met spelers (kort en concreet)
- ☒ Consequent en eerlijk in afspraken
- ☒ Differentiëren: passende uitdaging bieden
- ☒ Wedstrijd = geen eindrapport
- ☒ Gericht rouleren: spelers ontwikkelen spelinzicht en ontdekken kwaliteiten zonder vastgepind te worden.

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Beoordelen op fysieke voorsprong alleen
- ☐ Alleen sturen op inzet zonder inzicht
- ☐ Vroege selectiegedachte leidend laten zijn

Trainer JO12

(= JO7 t/m JO11 + verdieping teamtaken & voorbereiding volgende fase)

Rol van de trainer

- ° Verdiept teamtaken en spelprincipes
- ° Bereidt spelers voor op volgende fase
- ° Combineert ontwikkeling en prestatiedruk

◆ Spelers worden zich bewuster van niveau en rol.

Wat vindt de trainer leuk?

- ☒ Spel lezen en beïnvloeden
- ☒ Mentale groei bij spelers
- ☒ Teamafspraken uitvoeren

Wat vindt de trainer belangrijk?

- ☒ Verantwoordelijkheid nemen
- ☒ Reflectie op eigen handelen
- ☒ Discipline en inzet

Wat verwachten wij van de trainer?

- ☒ Duidelijke verwachtingen uitspreken
- ☒ Spelers betrekken bij leerproces
- ☒ Coaching afgestemd op individu én team
- ☒ Respectvolle omgang met iedereen
- ☒ Rouleren blijft onderdeel van opleiden: spelers blijven meerdere posities ervaren als voorbereiding op de volgende fase.

Wat vragen we de trainer niet te doen?

- ☐ Alleen focussen op winnen
- ☐ Spelers vastpinnen op één rol
- ☐ Problemen laten doorsudderen

Bijlage 8: De verschillende trainersprofielen

Onderstaande profielen helpen om te praten over trainerstijl en samenwerking. Ze zijn geen oordeel. Iedere stijl heeft een kracht én een risico. We streven bij Best Vooruit naar: veel balcontacten, weinig wachten, wedstrijdrecht trainen, passend bij leeftijd, korte uitleg én ruimte voor eigen keuzes (“Geef me de 5”).

1) De Spelmaker

“Leren door te spelen.”

Jij gelooft dat voetbal het beste geleerd wordt **in het spel zelf**. Je trainingen zitten vol partijvormen, kleine veldjes, doelpunten en veel herhaling in verschillende spelvormen. Kinderen staan zelden stil: ze zijn aan het spelen, aan het proberen, aan het oplossen. Jij geniet ervan als spelers **zelf iets ontdekken**. Je grijpt kort in, laat het weer lopen en benoemt vooral wat wél werkt.

Je kracht is dat je trainingen **leuk én wedstrijdrecht** zijn, met veel balcontacten en weinig wachtrijen.

De valkuil kan zijn dat het soms te “vrij” wordt: spelers met minder zelfvertrouwen kunnen verdwalen en sommige thema’s komen niet expliciet genoeg terug. Als jij af en toe één helder accent kiest (“vandaag: vrijlopen” of “vandaag: druk na balverlies”) wordt je effect nog groter.

Past perfect bij Best Vooruit wanneer: je spelvormen koppelt aan 1–2 duidelijke coachaccenten en kort coacht (“praatje–plaatje–daadje”).

2) De Ontwikkelaar

“Ik zie wat iemand nodig heeft.”

Jij kijkt door een ontwikkelbril. Je let niet alleen op wie er “goed” is, maar vooral op **wie welke stap** kan maken. Je differentieert vanzelf: de één krijgt meer weerstand, de ander meer succesmomenten. Je stelt vragen, laat spelers reflecteren en je complimenteert vooral op gedrag: lef, inzet, coachbaarheid, samenwerken.

Jouw kracht is dat spelers zich **gezien** voelen en dat ook de stille of late bloeiers stappen maken.

De valkuil: je kunt zó bezig zijn met individuele groei dat het teamritme of tempo soms zakt, of dat het voor jou (als vrijwilliger) te veel wordt om alles bij te houden. Dan helpt het om je interventies simpeler te maken: **minder praten, meer herhalen**, en keuzes laten maken in spelcontext.

Past perfect bij Best Vooruit wanneer: je ontwikkelaccenten koppelt aan de ontwikkelcirkels en spelers laat leren door ervaring, niet door lange uitleg.

3) De Structuurgever

“Duidelijkheid geeft rust.”

Jij houdt van overzicht. Je training start op tijd, je materiaal ligt klaar, je oefenvormen staan logisch in volgorde en iedereen weet wat er verwacht wordt. Dat geeft enorm veel veiligheid, zeker bij grote groepen of drukke leeftijdsfasen. Je bent consequent in afspraken en dat maakt je betrouwbaar.

Jouw kracht is dat je trainingen efficiënt zijn: weinig wachten, duidelijke opdrachten, weinig ruis. Dat sluit goed aan bij “veel met bal en weinig wachten.”

De valkuil: als structuur te strak wordt, kan creativiteit afnemen. Spelers durven dan minder eigen keuzes te maken. Als jij binnen je structuur bewust ruimte maakt (“kies zelf: dribbel/pas/schiet”), ontstaat precies de BV-balans: **kaders én vrijheid**.

Past perfect bij Best Vooruit wanneer: je structuur inzet om plezier, tempo en spelintensiteit te verhogen, niet om controle te houden.

4) De Prestatiedrijver

“We gaan samen beter worden.”

Jij houdt van competitie. Je wil vooruit, je traint met intensiteit en je bent duidelijk over inzet en discipline. Je geniet als een team als eenheid speelt en je vindt het mooi wanneer spelers zichzelf overtreffen. In wedstrijden coach je scherp en je zoekt naar wat werkt om te winnen. Dat kan spelers met ambitie veel brengen, zeker wanneer de lat omhoog mag.

Jouw kracht is dat je een team **weerbaar** maakt en ambitie aanwakkert. Bij Best Vooruit past dat ook: voetbal is een spel om te winnen, maar plezier blijft randvoorwaarde.

De valkuil: als winnen te centraal komt te staan, worden fouten “gevaarlijk” en durven spelers minder. Dan rem je ontwikkeling af. De BV-versie van prestatiedrang is: **presteren door te blijven leren**, ook onder druk, en coachen op gedrag en keuzes in plaats van alleen op uitkomst.

Past perfect bij Best Vooruit wanneer: je prestatiedrang combineert met lef, fouten mogen maken en gelijke ontwikkelkansen (ruimte voor iedereen om te groeien).

5) De Verbindende Coach

“Ik maak het samen.”

Jij bent sterk in relatie. Je bouwt vertrouwen op met spelers, ouders en begeleiders. Je ziet snel wanneer iemand niet lekker in zijn vel zit en je kunt spanning uit een groep halen. Je communiceert duidelijk en respectvol, en je houdt de sfeer positief zonder de lat weg te halen. Je bent vaak degene die teams “gezond” houdt: sportiviteit, afspraken, samen afsluiten, iedereen meenemen.

Jouw kracht is dat spelers zich veilig voelen en ouders zich gehoord. Dat ondersteunt direct de BV-basisafspraken rond respect, samen en een veilige sportomgeving.

De valkuil: je kunt soms te veel willen oplossen of harmonie bewaken, waardoor lastige keuzes uitgesteld worden. Dan helpt het om ook duidelijke grenzen te stellen: **het juiste gesprek op het juiste moment**, en afspraken nakomen.

Past perfect bij Best Vooruit wanneer: je verbinding combineert met duidelijke kaders (“we spreken dingen tijdig uit”, “we komen afspraken na”).

Bijlage 9: Verwachtingen van onze ouders per bouw

Ouders en andere supporters, zoals familie en vrienden spelen een zeer belangrijke rol bij een vereniging. Niet alleen praktisch, maar zeker zo belangrijk in hun houding en woorden richting een trainer, medespeler of tegenstander. Zij zijn soms geen lid van Best Vooruit, maar ook voor hen gelden de gouden regels en onze 4 kernwaarden. Voor ouders hebben we daarnaast nog enkele specifieke verwachtingen opgesteld, verdeeld in de jongste en de iets oudere jeugd.

Ouderprofiel Onderbouw (O6 – O9)

Rol van de ouder

- ® Zorgt voor veiligheid, plezier en vertrouwen
- ® Is supporter, geen coach
- ® Helpt het kind plezier te beleven aan bewegen en samenspelen

◆ *In deze leeftijd is plezier de belangrijkste voorwaarde om te leren.*

Wat verwachten wij van ouders?

☒ Aanmoedigen, ongeacht de uitslag	☒ Acceptatie van fouten: fouten = leren
☒ Benoemen wat leuk was aan training/ wedstrijd	☒ Respectvol gedrag langs de lijn

Wat vragen we ouders niet te doen?

☐ Inhoudelijk coachen of corrigeren	☐ Vergelijken met andere kinderen
☐ Sturen op winnen of “de beste zijn”	

Ouderprofiel Middenbouw (O10 – O12)

Rol van de ouder

- ® Ondersteunt ontwikkeling en inzet
- ® Blijft supporter, niet beoordeelaar
- ® Helpt het kind omgaan met succes én teleurstelling

◆ *Kinderen leren in deze fase steeds meer reflecteren op zichzelf.*

Wat verwachten wij van ouders?

☒ Interesse in ontwikkeling, niet alleen resultaat	☒ Positieve steun bij tegenslag
☒ Vertrouwen in trainers en clubkeuzes	☒ Open communicatie bij vragen/zorgen

Wat vragen we ouders niet te doen?

☐ Technische/tactische aanwijzingen geven	☐ Druk uitoefenen op selectie/speeltijd
☐ Negatief praten over trainers, teamgenoten of tegenstanders	
- ◆ *Emoties na wedstrijden mogen er zijn; help je kind ze te begrijpen, niet te vermijden.*

Bijlage 10: De verschillende ouderprofielen

Onderstaande profielen zijn **geen labels** en zeker geen oordeel. Veel ouders herkennen zich in meerdere profielen en dat kan per seizoen veranderen. Het doel is simpel: **samen hetzelfde klimaat creëren** waarin kinderen met plezier en ambitie voetballen.

De Aanwezige Ouder

“Ik ben er. Ik leef mee.”

Je bent vaak langs de lijn te vinden. Je kind kijkt even jouw kant op en weet: ik sta er niet alleen voor. Dat is waardevol. Je leeft mee, geniet van mooie acties en baalt als het net niet lukt. Soms wil je helpen door iets te roepen of aanwijzingen te geven, juist omdat je betrokken bent en het beste voor je kind wilt.

Bij Best Vooruit helpt jouw aanwezigheid het meest wanneer die **rust en vertrouwen** uitstraalt: aanmoedigen, klappen voor inzet, en ruimte laten om fouten te maken. Kinderen leren het spel door te proberen — ook als dat misgaat. Als de lijn vol tips zit, wordt het druk in hun hoofd. Als de lijn vol steun zit, durven ze meer.

Gedrag dat helpt: positief aanmoedigen, respectvol blijven, geen coaching tijdens het spel, na afloop praten over plezier en lef in plaats van fouten.

De Betrokken Ouder

“Ik draag bij. Groot of klein.”

Jij bent iemand die de club en het team laat draaien. Soms zichtbaar (rijden, koffie, toernooi, fruit), soms op de achtergrond (appje, afspraak, ‘ik regel het wel even’). Dat maakt verschil: kinderen voelen het als er een team om hen heen staat.

Je kracht is dat je helpt zonder gedoe. Tegelijk kan betrokkenheid soms ook voelen als “ik moet het oplossen” — een appgroep die te hard gaat, een misverstand, een planning die schuurt.

Dan is het belangrijk dat jij jouw rol bewaakt: jij bent een steunpilaar, niet de scheidsrechter of coach. Als je blijft verbinden en de juiste route kiest (trainer/coördinator als het inhoudelijk is), houdt dat het team rustig.

De Ambitieuze Betrokken Ouder

“Ik zie potentie. Ik denk mee.”

Jij kijkt nét iets verder vooruit. Je ziet wat je kind kan, je hebt oog voor ontwikkeling en je wil begrijpen waarom keuzes worden gemaakt. Dat is op zichzelf heel krachtig: kinderen groeien van ouders die geloven in hun mogelijkheden.

De uitdaging zit in de grens tussen **stimuleren** en **druk**. Ambitie kan onbedoeld veranderen in vergelijken, in “waarom speelt hij/zij niet meer?” of in het gevoel dat er steeds iets op het spel staat. Terwijl ontwikkeling in het voetbal zelden in een rechte lijn gaat. Bij Best Vooruit past ambitie het best bij een leerklimaat: inzet belonen, nieuwsgierig blijven, en vertrouwen houden in een proces dat soms even stil lijkt te staan — maar onder water doorloopt.

Gedrag dat helpt: vragen stellen met nieuwsgierigheid (niet als aanklacht), focus op leren en inzet, gesprekken voeren op het juiste moment, en de lat leggen op groei in plaats van op uitslag of status.

De Ouder op Afstand

“Mijn betrokkenheid ziet er anders uit.”

Soms ben je minder vaak aanwezig. Dat kan door werk, gezinssituatie, mantelzorg, of simpelweg omdat het leven vol is. Dat zegt niets over hoeveel je om je kind geeft. Sterker nog: veel kinderen leren hierdoor zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

De club ziet jou misschien minder, en soms mist een kind jouw steun op een spannend moment. Juist daarom zit de kracht van dit profiel in de kleine dingen: een korte vraag op de terugweg, een appje na de wedstrijd, een keer extra komen als het belangrijk is. Betrokkenheid hoeft niet groot of zichtbaar te zijn. Voor kinderen voelt het vaak al als winst als jij laat merken: “Ik zie je. Ik ben benieuwd hoe het was.”

Gedrag dat helpt: basiscontact houden, bereikbaar zijn, belangstelling tonen zonder te controleren, en tijdig afstemmen als er iets speelt (blessure, spanning, privé).

De Meebewegende Ouder

“Ik pas mijn rol aan als mijn kind groeit.”

Dit is eigenlijk het profiel waar we als club naartoe willen: ouders die mee kunnen bewegen. In de onderbouw betekent dat vaak: vooral plezier en veiligheid. In de middenbouw: leren omgaan met winnen en verliezen. Later: ruimte geven aan eigen verantwoordelijkheid.

Je ziet jezelf niet als “één type”. Soms ben je dichtbij, soms laat je los. Je weet wanneer het beter is om even stil te zijn langs de lijn en wanneer het goed is om iets te bespreken — rustig, op het juiste moment. Je helpt je kind door vertrouwen te geven, en je helpt de club door respectvol te blijven, ook als iets niet loopt zoals je hoopte. Meebewegen is geen perfectie; het is bereid zijn om te leren, net als de kinderen.

Gedrag dat helpt: reflecteren op je eigen rol, je kind helpen groeien in zelfstandigheid, trainer laten coachen, en bij twijfel kiezen voor gesprek in plaats van commentaar langs de lijn.

Bijlage 5: Verwachtingen van onze spelers JO8-JO12

Tot aan de JO13 spreken we binnen Best Vooruit nog niet van selectie en hanteren we daarmee nog niet de regels en afspraken die gelden voor selectiespelers. In deze leeftijdsfase staat plezier en ontwikkelen op de eerste plaats. We beschrijven hieronder de verwachtingen die we van alle spelers hebben vanaf de JO8.

1. Je toont altijd respect voor medespelers, leiders en trainers, voor de tegenstander, de scheidsrechter en het materiaal dat je gebruikt.
2. Discriminatie, schelden, grof taalgebruik, treiteren, pesten, irriteren of kwetsen van wie dan ook wordt niet geaccepteerd.
3. Je neemt deel aan alle trainingen en wedstrijden en meldt je tijdig af bij trainer en/of leider als niet aan een training of wedstrijd kan worden deelgenomen.
4. Zowel op de training als in de wedstrijd zet je jezelf maximaal in.
5. Je durft acties en fouten te maken. Hier kun je juist van leren.
6. Je meldt aan leider, trainer of andere vertegenwoordiger van de vereniging als iets kapot of verloren is gegaan.
7. Bij trainingen en wedstrijden zijn scheenbeschermers verplicht en draagt iedereen gepaste sportkleding.
8. Tijdens de wintertijd (eind oktober tot eind maart) begint iedereen zowel op de training als bij wedstrijden in gepaste kleding (trainingspak). Afhankelijk van de temperatuur bepaalt de trainer of hiervan afgeweken wordt.
9. Als de trainer (of teamspeler) praat, zijn de anderen stil en luisteren.
10. Op een training neem je een actieve houding aan; dus geen handen in de zakken, niet op de grond of op de bal gaan zitten en niet in de netten van de goal gaan hangen.
11. Na de training helpt iedereen met het opruimen van de spullen.
12. Iedereen mag tijdens de wedstrijd ongeveer evenlang spelen. De trainer verantwoord het naar ouders als hiervan met goede reden wordt afgeweken.
13. Voor de wedstrijd geef je de tegenstander een hand en wenst hem/haar een prettige wedstrijd. Na de wedstrijd bedank je de tegenstander en scheidsrechter.
14. De reservespelers staan tijdens de wedstrijd in de buurt van de trainer.
15. Tijdens de wedstrijd is de scheidsrechter de baas en accepteer je zijn of haar beslissingen.
16. Je volgt onder de wedstrijd de aanwijzingen van de leiders en positieve coaching van de medespelers (en niet die van het publiek).
17. Mocht je rare opmerkingen horen uit het publiek meldt dit dan aan je leider, deze kan dan het publiek hierop aanspreken. Dit geldt ook wanneer publiek niet achter de omheining staat.

Daar waar spelers zich aan bovenstaand niet voldoende houden heeft de trainer een kort gesprekje en zal ouders worden gevraagd dit ook thuis bespreekbaar te maken. Bij herhaling of zeer onwenselijk gedrag wordt de commissie Fairplay en respect gevraagd een positieve bijdrage te leveren.

Bijlage 12: De verschillende spelersprofielen

Ook jonge spelers hebben hun eigen redenen om te gaan voetballen en bepaalde verwachtingen daarbij. Vaak zijn deze nog erg beïnvloed door de omgeving en zowel flexibel als gericht op het nu. Meer nog dan trainers en ouders, zijn er verschillende spelersprofielen te onderscheiden, maar we benoemen hieronder enkele tips die zeker helpend zijn in de benadering door volwassenen op het voetbalveld.

● JO7/JO8

1. Wil spelen. Het is niet zijn doel zichzelf te ontwikkelen tot voetballer. Maak overal een spelletje van, ook van het opruimen van de spullen.
2. Heeft weinig geduld. Hij wil bewegen, niet luisteren. Geef korte, precieze instructies. Bombardeer hem niet met informatie.
3. Is snel afgeleid. Hij kan zich maar kort richten op eenzelfde activiteit. Varieer, een spanningsboog van tien minuten is al lang. Drijft er een luchtballon over, dan is de bal niet interessant meer. Ga erbij liggen en geniet mee.
4. Is gericht op zichzelf. Een jonge O8-speler is zijn kleutertijd nog niet helemaal ontgroeid en kan alles op zichzelf betrekken. Ik en de wereld. Verwar dit egocentrisme niet met egoïsme. Het is een natuurlijk ontwikkelingsproces en gaat vanzelf over.
5. Wil de bal hebben. Het motto is: ik en de bal. Wedstrijdjes draaien twee keer 20 minuten om dat ene ding. Eenmaal in balbezit, blijkt het voor sommigen toch nog heel lastig om de bal bij zich te houden. Voor anderen is de bal al meer een middel om doelpunten te kunnen maken.
6. Werkt niet samen. Soms lijken ze dat even te doen, maar schijn bedriegt. Als je goed kijkt, zie je dat ze tegelijkertijd dezelfde dingen doen – onafhankelijk van elkaar. Bij sommige O9-spelers zie je de eerste tekenen van bewust samenspel.
7. Zet veel aanwijzingen niet om in daden. Complexe aanwijzingen zoals ‘standbeen naast de bal, opendraaien na de balaanname’, snapt hij niet. Doe alles voor. Hij is visueel ingesteld en leert een nieuwe beweging het snelst door nabootsing van idolen of hun trainer. Laat zien hoe je de bal kunt passen met de binnenkant van de voet, en vertel dan waar je het standbeen kunt plaatsen en hoe je de bal kunt raken.
8. Leert door te herhalen. Hij wil niet steeds iets nieuws proberen. Hij heeft succes én uitdaging nodig, het moet lukken én soms mislukken.
9. Krijgt graag aandacht. Laat hem zijn vaardigheden voordoen en gebruik dit als (positief) voorbeeld bij een uitleg. Help elke speler in zijn eigen tempo.
10. Heeft behoefte aan routine en structuur. Voer geleidelijk veranderingen door in de training. Bouw een structuur waarin continuïteit centraal staat, maar ruimte is voor verandering. O9-spelers wennen pas na enkele weken aan een nieuwe vorm.

□ JO9/JO10

1. Is nog steeds enthousiast, beweeglijk en ongeduldig. Geef korte, precieze instructies.
2. Heeft een grote speldrang. Deze pupillen voetballen om het plezier. Spelenderwijs krijgen ze een grotere handigheid met en zonder de bal.
3. Doet graag na. Hij is visueel ingesteld en leert het snelst door nabootsing. Doe alles voor.
4. Leert door te herhalen. Hij wil niet steeds iets nieuws proberen. Hij heeft succes én uitdaging nodig, het moet kunnen lukken én soms mislukken.
5. Krijgt graag aandacht. Laat hem zijn vaardigheden voordoen en gebruik ze als voorbeeld.
6. Heeft veel verbeelding. Laat deze pupillen experimenteren, moedig creativiteit aan, gebruik hun ideeën om de trainingen leuk te maken. Zorg wel voor structuur.
7. Kan veel doen in weinig tijd. Hij spant zich graag intens in om zich te kunnen uitleven. Laat hem veel voetballen.
8. Kent ook fysieke grenzen. Bij extreme temperaturen vertonen deze pupillen symptomen van onderkoeling en oververhitting. Zelf overschatten ze zich hierin. Laat ze handschoenen en mutsen dragen. Let op dat er genoeg wordt gedronken.
9. Geeft zijn mening. Vraag na afloop van elke training aan de pupillen wat ze er wel en niet leuk aan vinden en waarom. Maar niet na elke oefening een hoorcollege.
10. Is doelgericht. Het maken van doelpunten en het voorkomen van tegendoelpunten betekent veel voor deze kinderen. Laat dit in alle oefen- en partijvormen terugkomen. Geef duidelijk aan hoe beide partijen kunnen scoren.
11. Wil samenwerken. Hij ziet steeds meer het mogelijk gunstige effect in van het overspelen naar een speler die er beter voor staat. Moedig hem hiertoe aan.
12. Is prestatiegericht. Geef bij elke oefen- en partijvorm aan hoe er punten kunnen worden gehaald of wat de beloning is.
13. Heeft een zwart-wit zelfbeeld. Zorg voor positieve feedback om het zelfvertrouwen op te bouwen. Kinderen moeten zich succesvol voelen om dingen te willen herhalen. Bouw op succesvolle pogingen.
14. Heeft behoefte aan routine en structuur. Voer geleidelijk veranderingen door in de training. Bouw een structuur waarin continuïteit centraal staat, maar ruimte is voor verbeteringen en veranderingen.
15. Heeft een sterk gevoel van rechtvaardigheid. Alle kinderen houden ervan als dingen eerlijk zijn. Stel hoge verwachtingen, maar wees consequent.

□ JO11/12

1. Komt langzaamaan in de groeispurt. 11-jarigen hebben eigenlijk de ideale lichaamsverhoudingen. Ze spannen zich graag intens in. Houd de wachttijden kort, zorg voor veel balcontacten. De coördinatie wordt soms al housterig door snelle lichaamsgroei. Houd dan rekening met beperkte belastbaarheid.
2. Geeft graag zijn mening. Hij wordt zich meer bewust van de eigen kwaliteiten in verhouding tot die van medespelers en uit meer kritiek. Pas op met vergelijkingen onderling. Stel niemand als negatief voorbeeld. Ook jij kunt onder vuur komen liggen. Vraag de pupillen na afloop van elke training wat ze er wel en niet leuk aan vinden en waarom.
3. Speelt steeds liever op een vaste positie. Dat geeft hem een gevoel van veiligheid. Gun hem dat, maar rouleer af en toe nog door hem bijvoorbeeld één linie te laten opschuiven.
4. Krijgt graag individuele aandacht. Laat hem zijn vaardigheden voordoen aan de groep en gebruik ze als voorbeeld bij een uitleg. Praat afzonderlijk met deze pupillen, trap even een balletje.
5. Stelt hoge eisen aan zichzelf. De onzekerheid over eigen prestaties neemt toe. Tegelijk spiegelen deze jongeren zich aan onbereikbare, beroemde idolen. Geef positieve feedback op concrete acties voor meer zelfvertrouwen. Kinderen moeten zich succesvol voelen om dingen te willen herhalen en dingen uit te proberen. Bouw op succesvolle pogingen.
6. Wil samenwerken. Het team wordt belangrijker. Spelers tonen graag verantwoordelijkheid. Houd ze voor dat door goed samenwerken succes mogelijk is.
7. Heeft behoefte aan routine en structuur. Voer geleidelijk veranderingen door in de training. Stel continuïteit centraal, met ruimte voor verbeteringen en veranderingen.
8. Is doelgericht. Het scoren van doelpunten en het voorkomen van tegendoelpunten betekent nog veel voor deze pupillen. Laat dit in alle oefen- en partijvormen voorkomen. Geef steeds duidelijk aan hoe beide partijen kunnen scoren, hoe er punten kunnen worden gehaald en zorg ervoor dat de stand wordt bijgehouden.
9. Is wedstrijdgericht. Hij kan wedstrijdgericht trainen en complexe voetbalsituaties overzien. Bied veel partijvormen aan.
10. Heeft een sterk gevoel voor rechtvaardigheid. Alle kinderen houden ervan als dingen eerlijk zijn. Stel hoge verwachtingen, maar wees consequent. Zorg ervoor dat persoonlijke situaties en humeur geen effect hebben op je gedrag.